

La Humanitat

Any II : Núm. 293
Barcelona, dimarts, 18 d'octubre 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

Cròniques de «La Humanitat»

NO PODEM OBLIDAR

El passat dia tretze d'aquest mes que vivim, no fou un dia qualsevol, un dia més, en la història del poble. El passat dia tretze d'aquest mes que vivim féu vint-i-tres anys que a Montjuïc, el castell fatídic, sinistre, que encara no havem redimit, moria Francesc Ferrer i Guàrdia. Els assassins eren Antoni Maura i Montaner, Joan La Cierva i Peñafiel i Alfons XIII. Els còmplices, la plutocràcia, la burgesia i l'Església; aquella Església que a Espanya, com en cap altra nació, ha fet sempre pudor de sang i de crim. Aquella Església que en nom d'un Déu que amava la pobresa i els pobres s'ha posat sempre al costat dels rics. Cosa que desfa i enderroca i escombra totes les teories del Crist. Però els catòlics no són els amics del Crist: són els duradors del cristianisme, com ha dit molt bé Agustí Esclasans en un llibre interessantíssim — Primer llibre del sistema, pág. 195 — que els nostres crítics, la majoria dels nostres crítics, han silenciats estúpida i mentidament.

A Francesc Ferrer i Guàrdia l'assassinaren per dos motius: perquè era ric i perquè era intel·ligent. Un ric que no fes pudor de burges ni de capellà, un ric que no formés en les files de la monarquia, era una excepció, una cosa estranya, una cosa extraordinària.

Francesc Ferrer i Guàrdia no era un home d'ordre, segons el concepte que de l'ordre s'ha format la pobra gent. Els homes d'ordre tenen una fàbrica o un comerç qualsevol, freqüentment un club aristocràtic — més o menys aristocràtic —, estan casats com Déu mana, amb una dona llesta i rica, són del Somerent, i van a missa cada dia. Potsar alguna vegada estan complicats en un escàndol de diners, com el del Banc de Barcelona; o en un escàndol de corrupció de menors, com el de l'Enriqueta Martí.

Francesc Ferrer i Guàrdia no feia res d'això. I com que qui no feia res d'això, era un personatge perillós. Per tant, convenia eliminar-lo.

I, com que no venia d'un crim, Francesc Ferrer i Guàrdia fou eliminat.

El passat dia tretze es complí el vint-i-tres aniversari de l'assassinat de Francesc Ferrer i Guàrdia.

La tomba de Ferrer i Guàrdia ha aparegut plena de flors. I uns homes d'Alcalá de Guadaíra han enviat a un dels botxins aquest ramell de floretes cordials.

"Juan de la Cierva y Peñafiel. Madrid. Su veintitres aniversario fusilamiento mártir Ferrer, grupo hombres libres Alcalá Guadaíra execra nombre ex ministro nefasto."

La gesta d'aquests homes d'Alcalá de Guadaíra tal vegada a alguns els sembla grotesca i de mal gust. A mi, en canvi, em sembla digníssima. Aquests homes d'Alcalá de Guadaíra compleixen un alt deure de ciutadania. Cal conservar viu el foc del record. No podem oblidar. No podem perdonar. L'oblit i el perdó són, moltes vegades, immorals.

No podem oblidar les hores de dolor i de tragèdia. No podem oblidar les injustícies, les arbitrarietats, les vexacions, la vilesa i l'estúpidesa de temps passats. No podem perdonar els que foren traïdors. No podem perdonar els que, en nom de l'ordre, vessaren als carrers de Barcelona la sang més noble: la dels obrers. No podem perdonar els causants de la tragèdia d'Annual, els causants de l'assassinat de Ferrer i Guàrdia, els causants de la mort del capità Sanxo — que també fou un assassinat —, els causants i els còmplices de la dictadura, els causants de l'assassinat de Galan, García Hernández i altres companys màrtirs.

Oblidar, perdonar, seria terriblement immoral. Ja heu vist tots com els monàrquics han pagat la tolerància i la benignitat de la República: disfressant-se de republicans per a trair i sabotejar la República.

Manuel Azuña ha dit que la revolució comença ara. En moments revolucionaris, quan tenim enfront, més o menys disfressat, l'enemic, no podem oblidar, no podem perdonar. I no pas per un esperit de venjança: per un esperit de justícia.

LLUIS CAPDEVILA.

«Carnet» polític

Altra vegada el senyor Marcellí Domingo s'ha expressat amb un lèxic agressiu contra l'Esquerra.

Però ¿què li passa al senyor Domingo que li ha agafat aquesta ira contra les esquerres de Catalunya?

Els deures de dirigent del partit radical-socialista espanyol no l'obliguen pas a emprar, en qualsevol ocasió, aquesta acritud.

No oblidar, que dintre d'aquest partit hi han bons amics de Catalunya. Bé és veritat que Eduard Ortega i Gasset se'n va haver de separar. Però hi ha Valera i alguns altres. Tot recordem el magnífic discurs de Valera en discutir-se l'Estatut. L'esperat discurs que altres no varen pronunciar mai.

El senyor Martínez Barrios, a l'Assemblea del Partit Radical, ha dit:

"Levantemos nuestras banderas y, diciendo lo que queremos y dónde estamos, admitamos parlamento a todo el que con nosotros quiera hablar."

Conformes. Molt conformes en, que han de dir primer on són i el que volen. Perquè en el garbuc que han fet de dretes, d'esquerres, d'elements arreglats de tot arreu i de contradiccions i divergències entre l'actuació dels seus homes, qualsevol s'hi perd.

A Manresa, el nostre il·lustre amic Rafael Campalans va sostenir una conferència de controvèrsia amb el conegut escriptor i propagandista comunista senyor Maurín.

Cadascú va afirmar els seus punts de mira en un ambient serè de cordial polèmica.

Heus ací un aspecte d'educació política que cal subratllar.

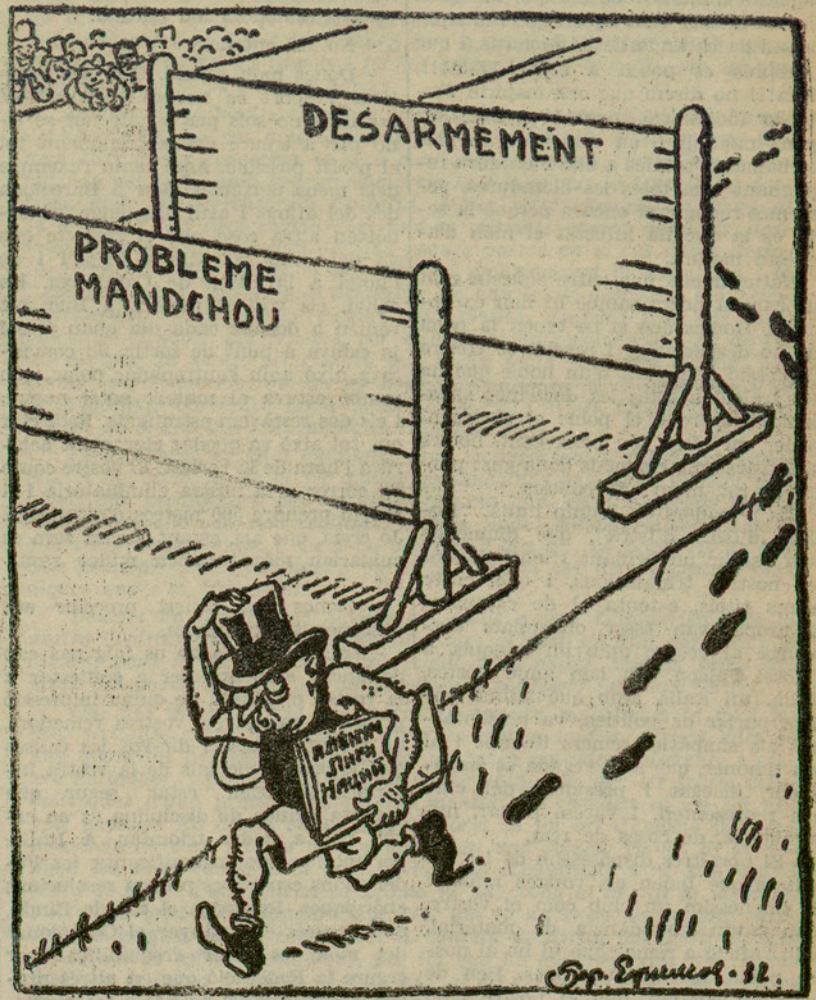
Diuen que el senyor Miquel Maura treballa a alguns elements destacats de l'antiga monarquia.

El senyor Maura era el nen mimat de la República. Jove, simpàtic, amb l'autoritat i el prestigi de la seva condició en els Comitès revolucionaris, havia estat rebut, al Parlament, amb una gran simpatia.

El senyor Miquel Maura ha fet, però, tot el necessari per a enfonsar-se. Es creia que recolliria una minoria de cinquant'a ditats. I n'hi queden deu, mal vinguts.

Ara cerca mates companyies.

Que és la manera d'anullar-se completament.

Manera com la S. de N. sap sortejar els obstacles que troba al seu camí.

La reunió del Consell de Govern de la Generalitat

Avui han començat les obres d'habilitació del Palau de la Ciutadella per a Parlament de Catalunya

Ahí, a dos quarts de set de la tarda, com cada dilluns, al despatx del Conseller de Cultura tingué lloc la reunió del Consell de Govern de la Generalitat, sota la presidència del senyor Francesc Macià.

Hi assistiren tots els consellers i comissaris, els quals, a l'entrada, es negaren a fer declaracions als periodistes. Unicament el conseller de Governació, senyor Terradelles, digué que es despatxarien qüestions de tràmit, ja que, davant el període electoral, havien de quedar enllestides per evitar possibles ajornaments.

En la reunió esmentada prengué possessió del càrrec de conseller de Finances, el senyor Carles Pi i Sunyer.

Interrogat pels informadors, es limità a dir que era prematur fer declaracions sobre els propòsits que porta per a realitzar al departament que li ha estat confiat, i que tenia moltes ganes de treballar en el Govern de Catalunya.

La reunió del Consell acabà a dos quarts de nou. Tal com havia manifestat el senyor Terradelles, únicament es despatxaren els assumptes consignats a l'ordre del dia. També fou aprovat el pla d'habilitació del Museu de la Ciutadella per a Parlament de Catalunya, el qual, segons declarà posteriorment, es proposava ensenyar avui, al migdia, als periodistes. Les obres d'adaptació d'aquell Palau han començat avui.

El senyor Terradelles ha comunicat el trasllat a diferents locals de diversos departaments de la Generalitat

En rebre aquest migdia els periodistes, el conseller de Governació de la Generalitat, senyor Josep Terradelles, els ha donat compte de diverses disposicions preses darrerament per tal d'instalar definitivament el Parlament Català al Palau de la Ciutadella i del trasllat de diversos dels Departaments de la Generalitat en diferents locals.

—Aquests darrers dies — ha dit el senyor Terradelles — alguns diaris han donat referències més o menys encertades sobre el trasllat de Departaments i jo vull ara i d'una manera oficial comunicar-los el que hi ha d'aquest afer.

Avui han començat les obres al Palau de la Ciutadella on serà instal·lat el Parlament català en el de sobre. A la planta baixa i en naus absolutament independents hi seran instal·lats els consellers i les oficines dels Departaments de Justícia i Dret i Economia.

Es probable que la setmana vinent ja estigui fet definitivament el trasllat. També la mateixa setmana seran traslladades les oficines de recaptació de Contribucions i Cèdules a l'entresol i primer pis de l'edifici que ocupa la casa David al carrer d'Aribau.

Naturalment — ha afegit — que malgrat que el local sigui espaiós, no reuneix les condicions de centricitat d'emplaçament, però si s'ha fet així ha estat per evitar despeses i perquè

de moment no s'ha pogut trobar cap edifici cèntric que reunís les condicions necessàries. Les sales tenen 70 metres de llarg per 13 d'amplada i no tenen ni una sola columna. Així és que el trasllat es podrà fer ràpidament i amb un mínim de despeses.

La Generalitat procurarà el més ràpidament possible instal·lar en llocs ben cèntrics oficines de recaptació de contribucions i cèdules per tal d'evitar que el públic s'hagi d'adreçar precisament al local esmentat del carrer d'Aribau. Les noves oficines es probable que a primers de mes entrant ja funcionin normalment.

El Departament de Cultura com també el despatx del conseller, serà traslladat a la Casa dels Canonges als locals ocupats actualment per cèdules, Escola de Bibliotecàries i Escola de Funcionaris, que seran també traslladats en altres llocs que no han estat encara decidits.

Al local on actualment està instal·lada la recaptació de Contribucions, s'hi traslladaran els Departaments de Foment, Hisenda i Treball i on actualment hi ha els departaments de Foment i Hisenda es destinarà per a sales on es puguin reunir les diferents ponències que s'hauran de nomenar per tal de portar a cap l'adaptació de serveis.

Presidència i Governació seguiran als mateixos llocs. Els despatxos de

Càbales electorals

—Hom diu que és segur que els senyors Cerezo, Dot, Balcells, Iria, Noguera i Comet i Casanoves vagin en la candidatura d'Esquerra per Girona.

—Segur no hi ha res.

—I que també hi aniran els senyors Garganta i Jordà, d'Acció Catalana.

—Ja us dic que segur no hi ha res. Perquè també hi ha qui parla de Nicolau d'Oliver i Gall...

—Esperarem un parel de dies més.

—Aquesta ens mancava! Els tradicionalistes de Tarragona demanen una coalició de dretes per a defensar la religió i la propietat.

—També ho demanen els de Barcelona, per boca del senyor Junyent.

—Es allò de qui té gana somnia pa.

—Té moltes probabilitats d'anar en candidatura el senyor Bilbény, de Mataró, bon element de l'Esquerra.

—I també Arnau i Cortina, batlle de Malgrat.

—Ambdós han estat designats en l'última antevotació.

—Però el primer té més probabilitats, no ho dubteu.

—El B. O. C. de Mataró ja ha nomenat candidat: és l'obrer Antoni Fàbregas i Cruañes.

—Si mireu: anem fent!

—Aquesta sí que és bona! El senyor Torras Villà, cacic de Granollers, ens ressuscita.

—I això?

—Pensa presentar la seva candidatura.

—Per al Parlament de Catalunya?

—No; per a regidor.

—Ah!

—Diuen que representant Granollers figurarà a la candidatura d'Esquerra el senyor Pere Iglésias.

—Sabeu el que us dic? Que si tot el que es parla fos cert, a la candidatura no hi cabrien.

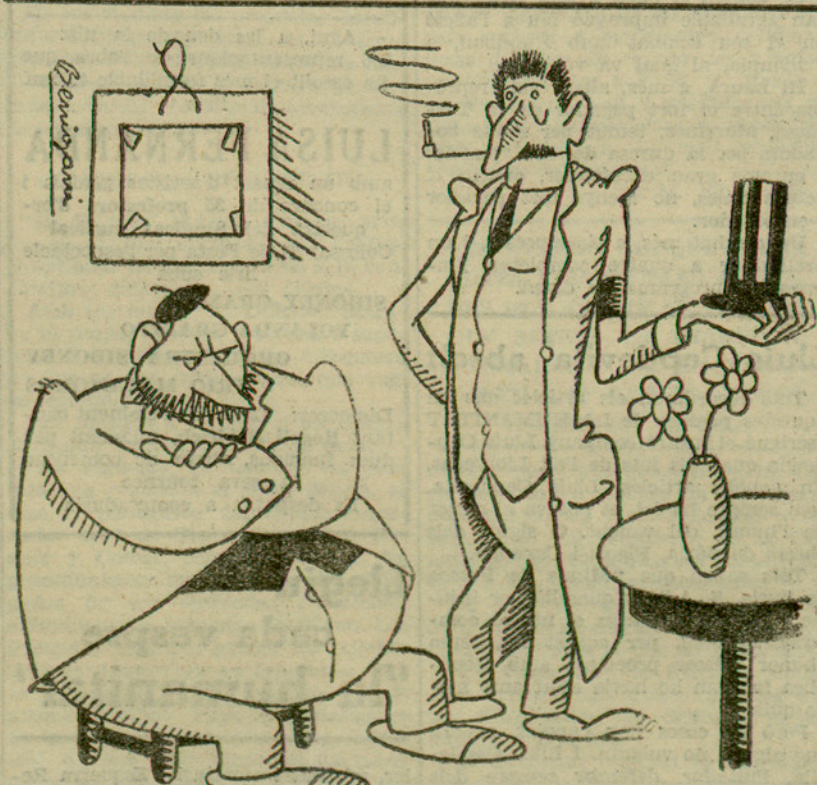
Quatre-cents mil francs dintre d'una cama de fusta

Praga. — Un captiure, un vell de 65 anys, molt popular als barris de Praga, per fer més llàstima als passants, exhibia la seva cama dreta tallada més amunt del genoll.

El pobre va caure malalt i el varen transportar a l'hospital.

Quan les infermeres el varen posar al llit, l'home va declarar que volia conservar al costat seu la cama de fusta. El varen complaure. Poc temps després, el pobre home va morir.

Va ésser donada l'ordre de cremar les seves robes miserables i la cama artificial. Varen transportar-ho tot al pati de l'hospital on per casualitat un infant va veure aquella cama de fusta. Se la va mirar i va trobar-hi dintre tot un paquet de bitllets, que feien un total de 400.000 francs.

—Cregui. Les dretes deuen fer una coalició. ... ..
—I per què?
—Perquè la desfeta no recaigués en un sol partit.